

ΝΙΚΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

Μαγνησία 1943-44 Η τραγωδία της κατοχής

Η γρήγορη όμως ανάπτυξη του απελευθερωτικού αγώνα άρχισε να δημιουργεί πολυάριθμα οργανωτικά προβλήματα που έπρεπε ν' αντιμετωπιστούν!... Ο ανεφοδιασμός σε τρόφιμα και πολεμικό υλικό, οι μακρινές πολλές φορές μετακινήσεις των ανταρτών και οι συνεχιζόμενες ολιγάριθμες αλλά τακτικές αφίξεις των συμμαχικών αποστολών που διασκορπίζονταν στα ανταρτοκρατούμενα βουνά με σκοπό τον έλεγχο και τις κινήσεις των μαχομένων τμημάτων — για την ενημέρωση των στρατιωτικών και πολιτικών υπηρεσιών των αγγλο-αμερικανών — δημιουργούσαν σοβαρά προβλήματα ανεφοδιασμού, ιδιαίτερα για αυτούς τους ξένους αξιωματικούς, που δεν ήταν διατεθειμένοι να υπόκεινται τις εξοντωτικές επισιτιστικές στερήσεις του ξεσηκωμένου λαού...

Τά λιγοστά συμμαχικά εφόδια έφθαναν στις κακοτράχαλες όκτες

Σε πολλούς ηλιορεϊτικούς όρμους κι' απόμερες προσιπές ακτές, σαν σε υποτυπώδη λιμανάκια, θ' αράζουν τα θαλασσοδαρμένα από τις φουρτούνες του Αιγαίου μικρά καϊκάκια του « αντάρτικου στόλου ».

Ο μικρός αυτός όρμος «Κουλούρι» στο ανατολικό Πήλιο θα σταθεί ασφαλές καταφύγιο των πρώτων μικρών σκαφών.

.....

Για το σκοπό αυτό, έπρεπε να δημιουργηθεί μία - έστω και υποτυπώδη - ναυτική οργάνωση, που θα συντόνιζε τις ενέργειες αυτές χρησιμοποιώντας μικρά πλοιάρια με βασική αποστολή, την ανταλλαγή τροφίμων μεταξύ των παράλιων περιοχών της χώρας κι' ακόμα φθάνοντας μέχρι τις συμμαχικές βάσεις της Τουρκίας να μεταφέρουν τον εφοδιασμό των στρατιωτικών αποστολών, σε τρόφιμα, όπλα, πυρομαχικά και εκρηκτικά!...

Γύρω στους τριακόσιους άνδρες —που όλοι τους σχεδόν ήταν θαλασσοδαρμένοι— του Εμπορικού και Πολεμικού Ναυτικού, αποτελούσαν τα πληρώματα των 25 καϊκιών (15-25 τόννων) που συγκροτούσαν το Ε.Λ.Α.Ν του 54ου Συντάγματος. Τολμηροί και αποφασιστικοί, περιπολούσαν στο Παγασητικό και στις απέραντες ακτές του ηλιορεπικού Αιγαίου, φθάνοντας μέχρι το Θερμαϊκό και νοτιότερα στον Μαλιακό...

Τα ατρόμητα αυτά παλληκάρια, τα ψημένα από τις φουρτούνες, το καυτερό ήλιο και το αλάτι της θάλασσας, προσέφεραν τεράστιες υπηρεσίες στον απελευθερωτικό αγώνα του θεσσαλικού αντάρτικου...

Τρικάταρτο καράβι μου
περήφανο σαν τ' άλλα
σαν τὰ μικρά, σαν τὰ τρανά
και σαν τὰ πιό μεγάλα.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Σήμερα —ύστερα από τόσα χρόνια— δεν ξερούμε
αν βρίσκονται ακόμα στη ζωή. Μένει μόνο η ζωντανή
ανάμνηση του Βαγγέλη Οικονόμου (Ατσαλένιου) —στην
άκρη της φωτογραφίας αριστερά που πυροβολεί όρθιος—
να μας θυμίζει τη σκληρή αυτή εποχή και τις θυσίες του
επικού αγώνα...

Το λιμάνι του Βόλου...

...μέρες τώρα γεμίζει από κατάφορτα επιταγμένα γερμανικά ιστιοφόρα και μικρο-μεγάλα πλοία, που ξεμπαρκάρουν χιτλερικούς από τα ελληνικά νησιά... Και μεγάλες φάλαγγες συντάσσονται για να προωθηθούν προς τη Λάρισα...

Στην παραλία του Δημοτικού Θεάτρου, μία βόμβα έπεσε σε σκάφος με πετρέλαια, για να πιναχθεί στον αέρα και να σκοτεινιάσει ο τόπος από φλόγες και μαύρο αποπνικτικό καπνό.

Ο Ελληνοαμερικανός
ΛΕΥΤΕΡΗΣ
(ΝΙΚΟΣ ΝΤΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ)
στέλεχος του II Γραφείου
του 54ου Συντάγματος

Ο Ελληνοαμερικανός Λευτέρης (Νίκος Ντουντούλακης) μέλος της Αμερικανικής Αποστολής, που βρίσκεται πάνω στο Πήλιο, παρακολουθεί τώρα, κάθε μέρα, από τα υψώματα της Ανακασιάς και αναφέρει με τον ασύρματο την κίνηση του λιμανιού, στο Στρηγείο της Μέσης Ανατολής... Για να φθάσει το μεσημέρι της 13.10.44 σήμος συμμαχικών αεροπλάνων, που θα ισοπεδώσει με τρομερό βομβαρδισμό, τις αποθήκες του Τελωνείου, τις αποβάθρες των φορητών πλοίων και το Κεφαλόσκαλο...

.....
'Άλλη δέσμη βομβών θα πλήξει το γερμανικό πολεμικό (Αννόβερο;) επιταγμένο από τον Γαλλικό Στόλο, για να τυλιχτεί στις φλόγες από τον πύρινο σίφουνα της συμμαχικής επιδρομής...

.....
Φορτωμένο με πυρομαχικά, οι ανατινάξεις που επακολούθησαν, γέμισαν τους δρόμους, τις ταράτσες και τις σκεπές των σπιτιών με καμμένα βλήματα, πυρακτωμένα σίδερα, κομμάτια από άγκυρες και άλλα εξαρτήματα, ενώ, μία καπνοδόχος πλοίου βρέθηκε πάνω ψηλά, στην ακραία συνοικία της «Ανάληψης».

.....
Όλα σχεδόν τα καΐκια που βρίσκονταν καταμεσής στο λιμάνι, εξαφανίστηκαν από τους τεράστιους θαλάσσιους πίδακες που σήκωσαν οι εκκρήξεις των βομβών... Οι φορτηγίδες στα ακραία αβαθή ύδατα του τελωνείου μισοβυθίστηκαν, δύο πολεμικά υπέστησαν σοβαρά πλήγματα από τα πυρακτωμένα θραύσματα των βομβών, άλλα δύο εμπορικά τινάχτηκαν στο αέρα κι' ακόμα, ένα υδροπλάνο που ήταν ελιμενισμένο κοντά στο Κεφαλόσκαλο, εξαφανίστηκε κι' αυ-
-2!

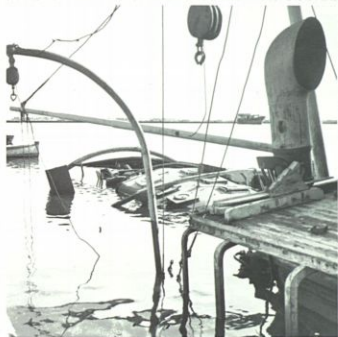
Τα απείσιμα πυροτεχνήματα των βομβαρδιστικών μάτωσαν θανάτε-
ρά τον βολιώτικο λαό και τώρα, κάθε εικόνα της τραγικής πόλης, γεμίζει
τη ψυχή μας απογοήτευση... ψυχική κατάρπωση... απαισιοδοξία...

Τραγικό το θέαμα
από τα συντρίμια των ερειπίων...

Το λιμάνι του Βόλου, που άλλοτε έσφυζε από κίνηση και οι παραλίες, οι ακτές και τ' ακρογιάλια του Παγασητικού αντιβούιζαν από τις βραχνές σειρήνες των μεγάλων φορτηγών τοντοπόρων, και των ακτοπλοϊκών της καθημερινής γραμμής «Πειραιώς - Βόλου - Θεσσαλονίκης» και γέμιζαν από επιβάτες και εμπορεύματα, που προορίζονταν για ολόκληρη τη Θεσσαλία, έχει καταστραφεί!... Κι' ένα αίσθημα φαρμακερής και αζεπέραστης απόγνωσης απλώνεται τώρα στη ρημαγμένη πολιτεία...

Και σαν να μην έφθαναν οι εφιαλτικές καταστροφές των βομβαρδισμών, που κράτησαν όμως, μόνο λίγα λεπτά, οι γερμανοί τώρα πυκνώνουν τις ανατινάξεις... Και ο τόπος συγκλονίζεται, μέρα-νύχτα, από τις βροντώδεις εκρήξεις που ανασκάζουν τον τόπο... Κάθε στιγμό ξησασμα, είναι και μια υπόκρουση, μια πληγή μαχαίρας στη τραγισμένη μας πατρίδα.

Και τα κτίρια της δυτικής πλευράς του λιμανιού...

ερήμωσαν, και τεράστια παλαιοροιακά κύματα από τις εκρήξεις των βομβών και των βεθιζόμενων σκαφών, έφεραν σε πολλά σημεία τη θάλασσα στη στεριά, μέχρι την οδό Δημητριάδος!...

Ο προβλήτας, η προκαμαία, ο κυματοθραύστης, οι λιμενικές εγκαταστάσεις και τα κτίρια της δυτικής παραλίας μεταβλήθηκαν σε ερείπια, ενώ οι σεισμικές εκρήξεις των ανατινάξεων, συγκλονίζουν συνθέμελα ολόκληρη την πολιτεία. Τα τείχη των παραθύρων θρυμματίζονται, οι πόρτες ξεχαρβαλώνονται, ολόκληρος ο ουρανός της τραγικής πόλης θολώνει και ο βροντερός αντίλαλος της καταστραπτικής λαγνείας των αμβρόρων αυτών επδρομένων, φθάνει ν' αντιβούζει μέχρι πάνω ψηλά στις ηλιορείτικες κορυφές...

Οι γερμανικές διαταγές για τη καταστροφή της πόλης είναι τρομακτικές... Ο Βόλος πρέπει να ερημώσει από τη χιτλερική λαίλαπα... Πρέπει να πληρώσει για τα αναριθμητα θύματα της «αρείας φυλής» από τον αγώνα της ελληνικής αντίστασης... Και οι οραμιστοές της ξεφοισμένης τώρα «Νέας Τάξης Πραγμαμάτων» αλόφρονες και εκδικητικοί αποτελειώνουν και αυτοί, το έργο της προχθεσινής εκδρομής των... συμμαχικών βομβαρδισμών!...

Όλα τα οικήματα στους παράλληλους προς τη προκομαία δρόμους, Ιάσονος-Δημητριάδος-Ερμού, υπέστησαν σοβαρές βλάβες, τα εμπορεύματα των επιχειρήσεων γκρεμίστηκαν από τα ράφια, ενώ τα ευαίσθητα και τα γυάλινα αντικείμενα των σπιτιών και των καταστημάτων θρυμματίστηκαν...

Η ψυχική αγάλλιαση του κουρασμένου λαού από την αποτίναξη της τετράχρονης κατοχής, εκδηλώνεται με εξωφρενική παραφροσύνη... Ο λαός έχει τρελαθεί και η πόλη έχει γίνει ένα μεγάλο τρελοκομείο χαράς... και ότι και αν κάνει κανείς, δεν παρεξηγείται, γιατί όλοι είναι τρελοί!... Το ανάλαφρο αίσθημα της ανακούφισης από τα ματωβαμμένα κατοχικά χρόνια, έχει ξεπάσει σ' ένα απερίγραπτο ομαδικό παραλήρημα και το όραμα της αναγεννημένης πατρίδας, λάμπει τώρα γεμάτο ευοίωνες προδοκίες...

Στη μεγάλη «Πλατεία Ελευθερίας» συγκεντρώνεται ο χαρούμενος λαός για ν' απολαύσει από τους ηγέτες του αντάρτικου αγώνα τα χαρμόσινα μηνύματα της απελευθέρωσης... Ενώ, ανάμεσα στα θριαμβικά ξεσπάσματα του άκρατου ενθουσιασμού, ηρωικές πατριωτικές κραυγές ευγνωμοσύνης θα φθάνουν ψηλά στα ουράνια, για τους ήρωες που με το αίμα τους πότισαν το δένδρο της λευτεριάς και βρίσκονται τώρα αγκαλιασμένοι με το άγιο χώμα της τιμής, σε απίρριτους τάφους, πάνω στα βουνά...

